

Sinaeda, Farn en Marco Polo aan de basis van prestatiefokkerij

Invloed stempelhengsten nog altijd zichtbaar

De hedendaagse successen van de Nederlandse fokkerij zijn voor een groot deel te danken aan weloverwogen beslissingen uit het verleden. Beslissingen van hengstenhouders, fokkers en keuringscommissies. Zij hebben dankzij eersteklas fokmateriaal met elkaar een ijzersterke basis gelegd voor de huidige prestatiefokkerij. Hengsten als Sinaeda, Farn en Marco Polo hebben daarin een bijzonder grote rol gespeeld. Vele gekeurde hengsten en internationale sportpaarden voeren in hun pedigree het bloed van deze grootheden.

De fokkerij in Nederland moest in de zestiger jaren omgevormd worden van landbouwpaard naar sportpaard. De taak van het paard op de boerenbedrijven was

overgenomen door de tractoren. Enkele hengsten uit Holstein, Hannover en Frankrijk werden hier al ingezet, maar zij stonden nog teveel in het landbouwtype om een snelle

omvorming te bewerkstelligen. De ruitersport breidde zich snel uit waardoor de vraag naar rijpaarden snel toenam. In die tijd hebben de hengsten Sinaeda, Farn en Marco Polo ieder op hun eigen wijze een cruciale rol gespeeld. Met name de laatste twee kregen in het begin veel tegenwind, maar hebben zich vervolgens dubbel en dwars bewezen. Hoewel de verervers al decennia geleden het leven lieten, wordt er nu nog altijd met aanzien over hen gesproken. En dat is niet voor niets, want zonder steunpilaren als deze drie hengsten had de huidige Nederlandse fokkerij er waarschijnlijk heel anders uit gezien.

Merriemakers

De drie hengsten hebben elk op hun eigen manier hun waarde bewezen in de fokkerij en vormden menigmaal een succescombinatie. Zo is de veelgebruikte combinatie Marco Polo x Sinaeda een hele geslaagde gebleken. Bijzonder is het feit dat zowel Sinaeda, Marco Polo als Farn alle drie ter dekking hebben gestaan bij J.Y. de Vries uit Surhuisterveen. In het KWPN-boek 'Stempelhengsten' (2005) is hij dankbaar voor dat gegeven: "Ik voel mij een bevoorrecht mens dat ik al die beroemde hengsten op stal heb gehad. En in mijn eigen fokkerij

Stempelhengst Farn is van grote waarde gebleken. Hij is vader van een reeks internationale springpaarden, een heel stel uitstekende fokmerries en diverse hengsten.

De Camillus-zoon Sinaeda is gefokt uit de Holsteinse importmerrie Morgenster en heeft een duidelijke stempel op de fokkerij gedrukt. Hij bleek een echte 'merriemaker'.

heb ik daar ook veel profijt van gehad." Met name Sinaeda en Marco Polo bleken echte 'merriemakers', ze leverden talloze waardevolle fokmerries. Dat kan ook zeker gesteld worden van Farn, die daarnaast ook enkele goede zonen bracht met de invloedrijke Nimmerdor als absolute uitschieter.

Vooruitstrevend

Ook begin jaren '60 werd al ruimschoots over de landsgrenzen gekeken. De toenmalige fokkerijleiding van het Noordnederlands Warmbloed Paardenstamboek (NWP) had een nadrukkelijke belangstelling voor het Holsteiner paard. Zo importeerden zij een groep van zeventien zorgvuldig geselecteerde Holsteinse merries, waaronder Sinaeda's moeder Morgenster, om de Nederlandse fokkerij naar een hoger plan te brengen. De koop ging bijna niet door, omdat de Duitsers de merrie Morgenster (v.Gabriel), de beste van het stel, niet wilden vrijgeven. "Morgenster is voor mij de beste merrie die ik ooit gezien heb. Ze was niet volmaakt, maar wel echt fantastisch. Ze zou later voor de fokkerij evenveel waard blijken als al die andere merries uit Holstein bij elkaar", liet inspecteur Wiersema destijds optekenen. Morgensters volle zus Isolde bracht de hengst Consul (v.Cottage Son xx), de vader van de preferente hengst Joost die later in deze serie aan bod zal komen. Morgenster kwam terecht bij W.D. Oosterbaan, de

fokker van stempelhengst Sinaeda (v.Camillus). De hengst werd als driejarige goedgekeurd bij het NWP en toonde het jaar erop een verbluffende collectie veulens op de keuringen. Ook de jaren daarna domineerde Sinaeda op het keuringsterrein. Op basis van deze eerste fokresultaten bevorderde het NWP hem al op zevenjarige leeftijd tot preferente hengst. Sinaeda kreeg van de fokleiding destijds de volgende omschrijving: "Sinaeda is ruim van maat, doch zeer fors ontwikkeld, hard en droog. Hij heeft veel front, schouder-schoft, het achterbeen is even kort van schenkel. De bewegingen zijn best en ruim met veel schouder-vrijheid." Op tienjarige leeftijd werd Sinaeda met overtuiging algemeen kampioen bij de dekhengsten. Bij het NWP zijn zeventien zonen goedgekeurd, waarvan er geen één in de schaduw heeft kunnen staan van vader Sinaeda.

Succescombinaties

Wel leverde Sinaeda talloze fantastische fokmerries, waaronder de merrie Lottie (mv.Commandeur). Zij leverde niet alleen de gekeurde hengst Irco Polo, maar staat ook aan de basis van de befaamde Lottie-/Zottie-stam, die in the picture staat dankzij producten als Vindicat W, Amadeus, Woklahoma en Wiesielottie. De Sinaeda-dochter Jonkvrouw (mv.Tello) bracht onder meer de internationale sport- en fokhengst Akteur (v.Amor), het bekende Grand

Sinaeda pref (Camillus x Gabriel) Dekperiode: 1958- 1967

Vader van 17 NWP-gekeurde zonen

Moedersvader van:

Akteur (v.Amor), 1964
Ico (v.Marco Polo), 1967
Irco Polo (v.Marco Polo), 1967
Legaat keur (v.Marco Polo), 1970
Otto (v.Marco Polo), 1973
Rembrandt (v.Uppercut xx), 1975
Zuidhorn (v.Le Val Blanc xx), 1981

In derde generatie van:

Argus (Pion x Jasper), 1982
Cavalier keur (Maykel x Orthos), 1984
Clavecimbel keur (Statuar x Apple King xx), 1984
Lambiek (Portorico x Porter), 1970
Palfrenier (Joost x Kassander), 1974
Plutus (Marco Polo x Farn), 1974
Renville keur (Courville xx x Farn), 1975
Triton (Erdball xx x Uppercut xx), 1977

In vierde generatie van:

Adios (Legaat x Uppercut xx x Farn), 1982
Ekstein (Zion x Joost x Kassander), 1986
Equador (Voltaire x Joost x Magneet), 1986
Focus (Pele x Farn x Balthazar), 1987
Laroche (Concorde x Nimmerdor x Marco Polo), 1993
Niagara (Libero H x Darnels x Jasper), 1995
Zep (Goudsmid x Magneet x Marco Polo), 1981

Prix-springpaard Apollo (v.Erdball xx) van Nick Skelton komt uit de Sinaeda-dochter Niki (mv.Omutus) en de Sinaeda-dochter Lanita (mv.Godin) staat te boek als moeder van de hengst Legaat. Deze keurhengst is het product van de succescombinatie Marco Polo x Sinaeda, die al menigmaal een lucratieve is gebleken. Een andere succescombinatie was Sinaeda x Commandeur. Sinaeda volgde deze preferente Zonnevorst-zoon op bij het station van hengstenvereniging Surhuisterveen en omstreken. Die combinatie paste bijzonder goed, omdat Commandeur veelal luxe dochters bracht. De aanparing Sinaeda x

Dat de bloedgemaakte Marco Polo (v.Poet xx) veel toe wist te voegen aan de fokkerij erkenden ook de fokkers die hem in zijn beginperiode de rug toe hadden gekeerd.

Farn is met name via zijn zoon Nimmerdor heel invloedrijk gebleken. Deze topvererver komt binnenkort aan bod in deze serie.

Commandeur is onder meer bekend van de drie volle zussen Beatrix, Marjanneke en Sina. Zij staan aan de basis van de Sina(a)-stam en daarmee gaan er vele internationale springpaarden in rechtstreekse lijn op hen terug. Sinaeda is alom geroemd om zijn grote verervingskwaliteiten en dat is opvallend gezien het feit dat hij slechts negen jaar de fokkerij heeft gediend. Hij stierf in 1967 aan de gevolgen van een longaandoening en werd daarna bij De Vries opgevolgd door de hengst Marco Polo en later Farn.

Importhengsten

Wijnen inspecteur J.K. Wiersema vond dat het in het najaar van 1961 ook tijd was geworden om een paar goede hengsten aan te schaffen, nadat het NWP eerder al de groep Holsteinse merries importeerde. Op de Holsteinse hengstenkeuring viel zijn oog op de hengsten Farn (v.Fax I) en Porter (v.Polarfürst), die naar later bleek op de eerste en tweede plaats eindigden. De inspecteur kreeg de mogelijkheid om beide hengsten te kopen, maar de rest van het NWP-bestuur gaf geen akkoord. Na één dekseizoen in Holstein probeerde Wiersema het opnieuw, en ondanks de verdubbeling van de aanschafprijzen stemden de andere bestuursleden er op dat moment wel mee in. En zo kwam Farn in 1963 naar Nederland, tot groot genoegen van J.K. Wiersema, die vanaf het eerste moment geloof had in de hengst en Farns moeder ook in levende lijve aanschouwd had. In 'Stempelhengsten' omschrijft Wiersema Farns moeder Dorette als volgt: "Het was een hele beste zwarte merrie, diepgerompt, even klassiek. Ze was te vergelijken met een beste Groninger modelmerrie die in de eerste groep zou mee doen." Naast Farn bracht deze overbekende Dorette (v.Monarch) zijn één jaar jongere halfbroer Roman (v. Ramzes), die zich eveneens heeft weten te ontwikkelen tot een fantastische vererver.

Moeilijke start

In tegenstelling tot Sinaeda werd Farn, ondanks zijn goede afkomst en Holsteinse kampioenstitel, niet met open armen ontvangen in Nederland. Op de keuring in het Groninger Stadspark moest hij het onderspit delven, de Trakehner halfbloedhengsten Porter en Polaris trokken alle ogen naar zich toe. Farn kwam ter dekking

De Marco Polo-zoon Legaat is met het keurpredicaat beloond voor zijn verdiensten in de fokkerij.

in Gaasterland, waar de fokkerij niet van noemenswaardig niveau was. Uit deze periode komt wel zijn eerste goedgekeurde zoon, de in 1965 uit de Holsteiner importmerrie Towerfee (v.Gambrinus) geboren hengst Garant. Bij het NWP werd deze Farn-zoon goedgekeurd onder de naam Flipper, en later na de fusie tussen het NWP en VLN werd hij in het stamboek Gelders paard ingeschreven en keur verklaard. Garant stond ter dekking van 1968 tot 1984 en wist met name een aantal goede dochters na te laten. Na diverse verhuizingen kwam Farn in 1967 terecht bij de combinatie Kamminga/De Vries in Surhuisterveen, waar hij als vervanger van de overleden hengst Sinaeda mocht gaan optreden en zeven jaar lang ter dekking stond. In die periode heeft Farn, naar later bleek, een aantal hele goede dochters gebracht. Hij kwam naar Surhuisterveen om zijn model, massa en goed ontwikkelde fundament door te fokken, maar achteraf kan worden geconstateerd dat Farn een behoorlijke dosis springaanleg heeft weten door te geven aan zijn nakomelingen. Een schitterend voorbeeld daarvan is natuurlijk de in 1972 geboren hengst Nimmerdor, die niet alleen hengstenhouder Wiepke van de Lageweg, maar ook Nederland op de kaart heeft weten te zetten. Hij heeft internationaal gesprongen en dankt aan zijn grote prestatie in de fokkerij de titel 'Hengst van de eeuw' en zal binnenkort ook aan bod komen in deze serie.

Sportaanleg

De succesvolle springpaarden die Farn in grote mate heeft geleverd, komen voornamelijk uit de periode dat hij in het zuiden ter dekking stond. Daar kreeg Farn hoog in het bloed staande fokmerries te bedienen en dat bleek een sleutel naar succes. Over die periode zegt Paul Hendrix in het boek 'Stempelhengsten': "Het karakter van de Farn-nakomelingen was van doorslaggevend belang. Hij gaf geregeld een komisch karakter. Ze waren in het begin wat delicaat, dan kon je ze écht tegen je krijgen. Maar de Farns die wél voor je wilden werken, waren aan het eind van de dag voorzichtiger en competitiever dan een ander. Als het serieus zwaar en lastig werd, dan kon je de echte kwaliteit pas zien. Het waren ook geen paarden die op vierjarige leeftijd kampioen konden worden, de Farn-nakomelingen bleken wel tot hun negende progressie te maken." Enkele bekend nakomelingen van Farn in de internationale sport waren Black and White Design, Put Optie, Wilady, Opstalan's Pasquino en Murphie Brown la Silla. In 1991 is Farn postuum preferent verklaard. 'Hier is sprake van een belangrijke stempelhengst, die met Nimmerdor een preferente zoon heeft afgeleverd. Zijn directe en indirecte invloed is groot. Invloedrijke hengsten en belangrijke stammerries heeft hij de fokkerij geschonken. Niettegenstaande het feit dat hij de fokkerij reeds geruime

Farn pref (Fax I x Monarch) Dekperiode: 1962-1983

Goedgekeurde KWPN zonen:

Amulet (mv.Intendant), 1982
Garant keur (mv.Gambrinus), 1965
Nimmerdor pref (mv.Koridon xx), 1972
Safari (mv.Eclatant), 1976
Uddel (mv.Epigoon), 1978
Ufarno (mv.Intendant), 1978
Ulrich (mv.First Trial xx), 1978
Wolfgang keur (mv.Eratosthenes xx), 1980

Moedersvader van:

Dukaat (v.Ulft), 1985
Ferro pref (v.Ulft), 1987
Focus (v.Pele), 1987
Jelle (v.Magneet), 1968
Marlando (v.Magneet), 1971
Matador (v.Marco Polo), 1971
Pentagon (v.Erdball xx), 1974
Plutus (v.Marco Polo), 1974
Renville keur (v.Courville xx), 1975
Topas (v.Marco Polo), 1977

In derde generatie van:

Adios (Legaat x Uppercut xx), 1982
Amadeus (Guidam x G.Ramiro Z), 2005
Davino V.O.D. (Hotline x Michelangelo), 2008
Graham (Aram x Lucky Boy xx), 1988
Kalusha (Goodtimes x Largo Z), 1992
Kastello (Concorde x Notaris), 1992
Monaco (Animo x Voltaire), 1994
Nourejev (Cocktail x G.Ramiro Z), 1995
UB40 (Olivi x Michelangelo), 2001
Vigaro (Tangelo x Renville), 2002
Vindicator (Amor x Uppercut xx), 1979

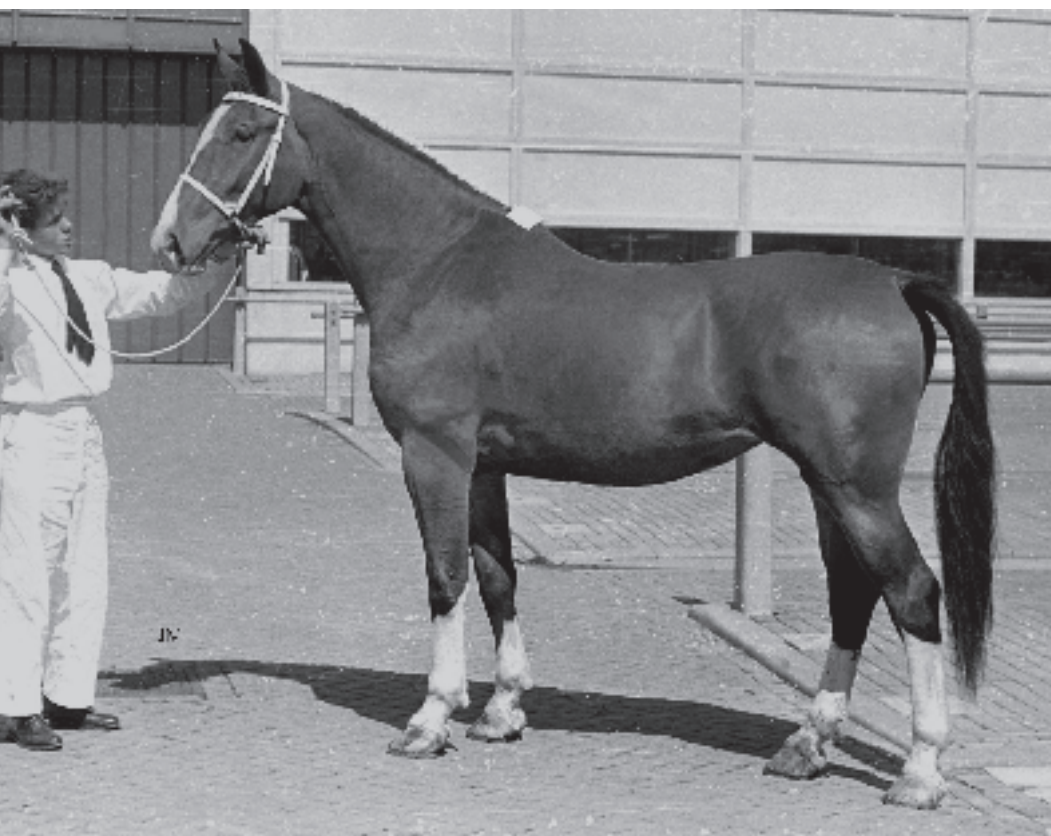
In vierde generatie van:

Ampère (Rousseau x Flemmingh x Amor), 2005
Graaf Grande (Burggraaf x Voltaire x Lorenz), 1988
Sarantos (Emilion x Larome x G.Ramiro Z), 1999
Tenerife VDL (Raphael x Ahorn x Lucky Boy xx), 2000

tijd geleden is ontvallen, ziet hij nog kans om een vijfde plaats in te nemen op de springindex met een zeer hoge betrouwbaarheid.' Farn heeft meerdere gekeurde

Diverse beschikbare KWPN-hengsten voeren het bloed van Sinaeda, Farn of Marco Polo. Zo ook de erkende Grand Prix-hengst Modesto, die Marco Polo en Sinaeda combineert in zijn pedigree.

Eén van de meest waardevolle Sinaeda-dochters is deze Sina gebleken, die aan de basis staat van hengsten als Laroche en Cavalier alsmede een reeks internationals.

zonen bij het KWPN geleverd, waaronder de eerder genoemde Nimmerdor, en de keurhengst Wolfgang. In de moederlijn wordt Farn menigmaal aangetroffen achter internationale sportpaarden en gekeurde hengsten (zie kader). Daarnaast is hij vader van een hele reeks waardevolle fokmerries waaronder Adelheid, die aan de basis staat van een prestatiestam van familie Remijnse, de Farn-dochter Aralda leverde onder meer de Grand Prix-springhengst Fighting Alpha (v.Frühling) en is grootmoeder van de internationaal springende KWPN-goedgekeurde hengst Vigaro (v.Tangelo van de Zuuthoeve), Farns dochter Brenda staat te boek als moeder van de KWPN-goedgekeurde tophengst Ferro (v.Uift) en de Farn-merrie Lavanta staat aan de basis van de Lavanta-stam en bracht onder meer de internationaal springende KWPN-goedgekeurde hengst Renville (v.Courville xx).

Marco Polo

In 1964 speelde inspecteur J.K. Wiersema opnieuw een belangrijke rol in de aanschaf van een waardevolle vererver. Samen met diverse hengsteneigenaren bezocht hij de hengstenkeuring van het Trakehner stamboek om daar een hoog in het bloed staande hengst uit te zoeken. De keuze viel in eerste instantie op Doruto, maar die werd vanwege een blind oog niet goedgekeurd en een afgekeurde hengst kopen paste niet in het plaatje van de daadkrachtige Nederlanders. Marco Polo was de tweede keus en nadat de heren de hengst onder het zadel hadden gezien, werd de koop snel gesloten. Farn had een moeilijke start gekend in Nederland, maar Marco Polo kreeg zeker zoveel kritiek over zich heen. Tijdens de NWP-hengstenkeuring in Zuidlaren werd de keuringscommissie uitgejoeld bij het bekendmaken van de goedkeuring van de Poet xx-zoon. De voshengst was een nog smalle, onvolgroeide hengst van 1.60m. Hij had het type van een bloedpaard en dat waren de toeschouwers, voornamelijk boerenfokkers, in die tijd niet gewend. Na zijn matige entree in de Nederlandse fokkerijwereld, snoeide hij de criticasters al snel de mond met overtuigende fokkerijresultaten. De eerste kinderen eindigden direct vooraan op de keuringen en nadat duidelijk werd hoe goed de jonge Marco Polo's konden springen, steeg zijn reputatie naar ongekende hoogtes.

Marco Polo pref (Poet xx x Altan) Dekperiode: 1965- 1976

Goedgekeurde KWPN-zonen:

Ico (mv.Sinaeda), 1967
Interpol (mv.Commandeur), 1967
Irco Polo (mv.Sinaeda), 1967
Legaat keur (mv.Sinaeda), 1970
Matador (mv.Farn), 1971
Otto (mv.Sinaeda), 1973
Recruut (mv.Apollo), 1975
Salvador (mv.Waldo), 1976
Topas (mv.Farn), 1977

Moedersvader van:

Concorde pref (v.Voltaire), 1984
Glendale (v.Nimmerdor), 1988
Magnaat (v.Magneet), 1971
Obarry (v.Komeet), 1973
Zadok (v.Nimmerdor), 1981
Zeno (v.Oldenburger), 1981

In derde generatie van:

Laroché (Concorde x Nimmerdor), 1993
Zep (Goudsmid x Magneet), 1981

In vierde generatie van:

Arlando (Paddock x Mytens xx x Nurprimus),
2005
Cover Story (Oscar x Corleone x Le Faquin xx),
2009
Modesto (Grandeur x Lucky Boy xx x Majoor),
1994

Karakter

Marco Polo kreeg bij zijn komst in Surhuisterveen voornamelijk merries te bedienen die afstamden van Sinaeda, veelal in combinatie met Commandeur, en Farn. Beide hengsten hadden daarmee de omvorming ingezet en met de bloedgemaakte Marco Polo kon de volgende stap gezet worden. Sinaeda was voor zijn tijd erg groot met een stokmaat van 1.68m, hij had veel front, een sterke ruime draf en een pijpomvang van 24,5 cm. Eigenschappen die Marco Polo, met zijn geringe stokmaat (1.64m), fijne beenwerk en gewone draf goed van pas kwamen. Voor Farn-merries die nog wel eens een wat eigenzinnig karakter konden hebben, bleek Marco Polo ook een goede match. Marco Polo neutraliseerde de overmaat

De Farn-dochter Aralda (foto) staat aan de basis van het internationale topspringpaard Fighting Alpha (v.Frühling), de internationaal springende KWPN-goedgekeurde hengst Vigaro (v.Tangelo van de Zuuthoeve) en de KWPN-goedgekeurde tophengst Ferro (v.Ulft).

aan temperament en bracht zijn eigen, heel meegaande en toegankelijke karakter in. Bovendien heeft Marco Polo veel springtechniek doorgefokt. Het laatste aan vermogen moest van moederszijde komen. Zelf stond Marco Polo ook bekend om zijn uitstekende karakter. Ruiter Lammert Haanstra omschreef de hengst in 'Stempelhengsten' als volgt: "Marco Polo was het soort paard dat tegen de baas zei: vertel me maar wat er moet gebeuren, dan doe ik dat. En als hij het maar half begreep, dééd hij het ook. Hij had voldoende gummi en was een beetje stekkerig in het voorbeen, maar als ik hem aan elkaar en wat gesloten had dan kon hij mooi met veer lopen. Hij was superfijn te rijden en lachte bij wijze van spreken om een Z-proef. Ik heb de hengst onder meer op de hengstenkeuring in Zuidlaren gereden, daar verscheen hij samen met Farn onder Franke Sloothaak in de baan, en merkte daar dat de fokkers veel respect voor Marco Polo hadden gekregen. Ze waren zich er van bewust dat ze zich in de hengst vergist hadden en hij was uitgegroeid tot een soort halfgod."

Opvolging

Bekende nakomelingen van Marco Polo in de sport zijn Pierrot, de goedgekeurde hengst Irco Polo, Pybalia, Volontaire, Van

Opstal's Orpheus, Mr. L.A. en Polo Boy. Ook de Grand Prix-hengst Marius is een rechtstreekse nazaat van Marco Polo. Hij won onder Carolyn Bradley onder meer de Grote Prijs van Birmingham en was 'Showjumper of the Year' in 1977. Hij verongelukte niet lang daarna, maar liet onder meer het wereldberoemde springpaard Milton van John Whitaker na. Zelf overleed Marco Polo al op veertienjarige leeftijd aan de gevolgen van een hersenbloeding. De fokkerij in Nederland had de stijgende lijn ingezet en Marco Polo kreeg steeds passendere merries te bedienen. Hij liet negen goedgekeurde zonen na, waaronder keurhengst Legaat die bij de familie Zwartjens in Raalte dekte en zelf ook diverse zonen kreeg goedgekeurd. Ook hengsten als Topas, Recruut en de internationaal springende Irco Polo zijn directe zonen van Marco Polo.

In de huidige fokkerij is de invloed van Sinaeda, Farn en Marco Polo nog altijd merkbaar. Deze stempelhengsten hebben een uitstekende basis gelegd voor de prestatiefokkerij zoals wij die vandaag aan de dag kennen. Zij zorgden destijds al voor hardheid, gezondheid, werklust en springaanleg. Vele topvererfers van deze tijd waren er niet geweest zonder deze grootheden uit het verleden.

